

Whiskyresan 2016-01-(16-17)

Väder: Fantastiskt vinterväder, sol under morgonen på lördag, därefter långsamt uppmulnande från söder. Lätt snöfall från 14.55. Söndagen var en enda stor sol. Nästan vindstilla på lördagen, svag västlig vind på söndagen, temp -4 - -16 °C.

Lokaler: 16/1 Gunnön (G) med morgonfika 07.40 -, Tosteberga (T) och Tosteberga Bodar (TB), Lyckebo (L), Äspet (Ä) med eftermiddagsfika samt Gälltofta (GT) -15.40. 17/1 Skåne Tranås (ST), Fyledalen (F) 10.00 -, Näsbyholmssjön med förmiddagsfika (NS), Gärdslövs k:a (GK) samt Vombs ängar (VÄ) – 15.45. (ER) = längs vägen

Vi som var med: Anders & Eva, Roger J, Ola B, Bo H, Per-Axel O, Anders L, Bertil A, Christer W, Anette och Per D, Johannes & Camilla, Jan F, Göran C, Johan S, Jan-Michael & AnnLouise, Per & Carina, Per-Stefan H, Per-Sture L och Peter S.

Övrigt: En helt fantastisk vinterhelg i Skåne, Vinter at its best! Vi började med soluppgång vid Gunnön. Kungsfiskare och salskrake hörde till resans första fågelarter. Vindkraftverken sjöng som en flock rödvingetrastar. Färjorna passerade ut och in ur Karlshamns hamn. Vad mer kan man begära en stilla lördagsmorgon i januari, jo minus fjorton grader och det fick vi. Redan nu började dock slöjmoln att dra upp framför solen och den värmdes inte alls så skönt när vi intog första fiket vid borden utanför Gunnöns segelsällskaps röda stuga. Då värmdes kungsfiskarna och de många salskrakarna mer. Detta är ett av Per-Stures smultronställen och med van hand hade han lotsats oss hit. Det var andra gången whiskyresan besökte lokalen. Första gången var 2010 då vi bl.a. tittade på blåstjärt utanför Osby, vitögd dykand i Munkahusviken och stäppörn vid Skabersjö.

Efter fiket fortsatte vi mot Tosteberga. Först ett stopp för skådning över fälten och sedan ner till Tosteberga Bodar (Hamn). Här var det fullt med fågelskådare och kö in till de varma toaletterna. Ett gäng kom från Simrishamn och där fanns också gott om lokala skådare. Ute på åkrarna vid Lyckebo hittade vi flera gåsflockar samt resans första kungsörn och första blåkärrhök. Vid Gälltofta körde vi troligen förbi en fjällgås för nu hägrade Äspet och eftermiddagsfikan. Den intogs i utkanten av tallskogen vilket tillförde en del nya resarter bl.a. tofsmes, en raritet i Skåne. Lite längre ut, där hamnen kunde beskådas, hittade Roger en sädesärla på Svenska Foders tak, andra obsen på whiskylistan. Nu hade vi fått information om fjällgåsen vid Gälltofta och vi sökte oss tillbaks dit för att leta. Det var inte lätt. Gäss hittade vi, resans andra blåhök och kungsörn likaså, men någon fjällgås blev det inte i det tilltagande mörkret.

Nu bar det till ICA Maxi i Åhus för att inhandla mat till kvällens aktiviteter och även morgondagens frukost. När vi väl var framme vid vandrahemmet efter 17.30 så kändes det skönt. Många hjälpte till med att förbereda maten – räkpaj á la undertecknad medan Christer och Bertil smörjde sina tårtor till dessert. Whiskyn – Jura, Craigellachie 17y, Benriach 1999, Tormore 19y, Longrow 13y samt Ledaig 18y – dukades upp. Efter maten så blev det bildvisning, högkvalitativ sådan av JMB. De flesta hann väl i säng innan det blev söndag.

Vi nåddes av rykten om att det var -20 i Växjö så de -7 som rådde i Skåne Tranås kändes som rena värmeböljan. En fantastisk morgon väntade och vi tog oss till Fyledalen där sångsvan och kricka simmade i den öppna Fyleån. Rovfåglarna hade inte riktigt vaknat men JMB plockade in whiskyresans andra nya art, strömstare, när han fotograferade vinter nere vid ån. Siktet togs på Skurup och årets första semla. Vi passerade genom det arktiska landskapet mellan Krageholm och Bjäresjö, helt sanslöst vackert. På konditori Centrum i Skurup undrade de om jag verkligen skulle bli mätt på de 23 semlorna jag köpte. Givetvis hade de rätt, det blev lite lite och jag köpte därför också en leverpastejhalva. Allt detta inmundigades på parkeringsplatsen vid Näsbyholmssjön. Västvinden var lite kall och bitande men för alla, ja nästan alla, blev detta en oförglömlig semla!

Johan hade fått larm om stäppörnen och vi drog oss mot Gärdslövs kyrka. Där uppe bland gravstenarna stod det redan en skådare och vi rätade in oss i ledet. Fin utsiktsplats men ingen stäppörn. Efter en stund så peps örnen ut strax väster om oss. Snabb förflyttning med bilarna

tog oss till en oförglömlig upplevelse. Stäppörn i perfekt belysning på bara några hundra meters håll. Först satt den tillsammans med en havsörn och sedan en stund själv. Det gula vid näbbasen och den gula mungipan lyste så intensivt att man blev bländad. Nu avslutade de flesta och begav sig hemåt medan vi i minibussen kostade på oss ett sista stopp vid Vombs ängar. Ytterligare en kungsörn samt en stor flock kronhjortar (37 ex) rundade av den här resan på ett perfekt sätt.

Nya whiskyarter blev strömstare och stjärtmes. När det gäller stäppörn så var det den tredje vi såg. Den första såg vi vid Kabusa 2002, den andra vid Skabersjö 2010 och så årets vid Gärdslövs kyrka. Om vi har med Gunnön på lokallistan så blir det alltså stäppörn på artlistan.

Artlista 78 arter

01. Knölsvan	PNC	40. Skogsduva	40 ex GK
02. Sångsvan	ER, F, VÄ	41. Ringduva	PNC
03. Sädgås >1 000	L, GT	42. Turkduva	2 ex Nymölla
04. Spetsbergsgås c:a 5	L, GT	43. Kungsfiskare	G
05. Bläsgås c:a 20	L, GT	44. Gröngöling	hörd G
06. Grågås 100-tals	PNC	45. Spillkråka	1 ex G
07. Kanadagås c:a 35	G, GT	46. Större hackspett	1 ex Ä
08. Vitkindad gås 100-tals	L, GT	47. Sånglärka	1 ex L
09. Snatterand 1 par	G	48. Sädesärsla	1 Åhus
10. Kricka	G, F	49. Sidensvans	7 ex F
11. Gräsand	PNC	50. Strömstare	1 ex F
12. Brunand >10	G	51. Gärdsmyg	G, TB
13. Vigg	PNC	52. Rödhake	1 ex TB
14. Bergand 2hannar	G	53. Koltrast	PNC
15. Alfågel	Ä	54. Björktrast	PNC
16. Knipa	PNC	55. Kungsfågel	Ä
17. Salskrake	> 70 G	56. Stjärtmes	
18. Småskrake	G	57. Entita	
19. Storskrake	G, TB	58. Blåmes	PNC
20. Rapphöna	4 ex F	59. Talgoxe	PNC
21. Fasan	T, GK	60. Nötväcka	T, F
22. Skäggdopping	G, TB	61. Trädkrypare	1 ex Ä
23. Storskarv	PNC	62. Varfågel	T, GT
24. Gråhäger	G, TB, Ä	63. Nötskrika 1 ex	S
25. Röd glada	PNC	64. Skata	
26. Havsörn	PNC	65. Kaja	
27. Blå kärrhök	L, GT	66. Råka	
28. Sparvhök	några	67. Kråka	
29. Ormvråk	PNC	68. Korp	
30. Fjällvråk	c:a 5 ex	69. Stare	
31. Stäppörn	1 3K GK	70. Gråsparv	
32. Kungsörn	L, GT, F, VÄ	71. Pilfink	
33. Tornfalk	c:a 5 ex	72. Bofink	
34. Sothöna	G, TB	73. Grönfink	
35. Skrattnås	PNC	74. Steglits	
36. Fiskmås	PNC	75. Vinterhämpling	hörd Ä
37. Gråtrut	PNC	76. Domherre	
38. Havstrut	G	77. Stenknäck	
39. Tamduva		78. Gulsparv	

Däggdjur

Fälthare	flera ER
Räv	1 ex Osby
Grynna	1 ex Äspet
Dovhjort	7-8 ex Fyledalen
Kronhjort	37 ex Vombs ängar

Lite om whiskyn

Vi provade 3 sorter från Speysideområdet där hälften av Skottlands destillerier ligger. BenRiach och Craigellachie byggdes båda i whiskyboomen på 1800-talets sista decennium. BenRiach ingår i dag i en koncern styrd från Sydafrika tillsammans med destillerierna GlenDronach och GlenGlassaugh. Den whisky vi provade var destillerad 1999 och buteljerad i nov 2014 vid fatstyrka 54,1 %. Det var flaska 168 av 380 endast tillgängliga på destilleriet. Lagrad på amerikansk bourbon med en finish i Pedro Ximenes fat.

Craigellachie ingår i blandingfirman Dewar, som ägs av Bacardi Group, och har fem destillerier i Skottland – Royal Brackla, Macduff (whiskynamn Deveron eller Glen Deveron), Aultmore och Aberfeldy. Alla dessa märken har varit svåra att köpa tidigare då de huvudsakligen används i blendindustrin. Numera har dock alla lanserats som single maltwhisky med destilleributeljeringar. Den 13-åriga Craigellachie som finns på Systembolaget för 399 SEK är definitivt ett av årets släpp (tillsammans med den rökiga Bunnahabhain Mòine för 389 SEK). Den vi provade var en 17-årig Craigellachie buteljerad vid 46 % lagrad på amerikanska bourbonfat.

Den tredje kom från Tormore som var det första destilleriet som byggdes i Speyside på 1900-talet efter whiskykraschen i slutet på 1890-talet (Pattisonkraschen). Det byggdes som ett skrytbygge av ett amerikanskt företag i slutet på 1950-talet. Har också varit svår att få tag på som single malt men nu finns ett par destilleributeljeringar på marknaden. Den Tormore vi drack var buteljerad av Gordon & Macphail i Elgin vid fatstyrka 58 %. Den destillerades 31/8 199 och buteljerades 27/10 2014. Har lagrats enbart på amerikanska bourbonfat.

Två av sorterna kom från regionen Islands – Ledaig 18y samt Juras ”Turas-Mara”. Ledaig är den rökiga versionen som framställs på destilleriet Tobermory i staden med samma namn på ön Mull. De ingår i Burn Stewart gruppen med Bunnahabhain och Deanston. Den whisky vi provade var 18 år gammal Ledaig slutlagrad på spanska sherryfat (Jag tror att det var Pedro Ximenesfat) buteljerad vid fatstyrka 56,3 %. Jura tillhör Whyte & Mackay med bland annat Dalmore och den mycket kände masterblendern Richard Pattison. Jura är grannö till Islay med mindre än 200 bofasta och 5 000 kronhjortar på ön. Whiskyn vi drack kan köpas i TaxFree butiker och har ingen åldersangivelse (No Age Statement – NAS).

Den tredje var från Campbeltown och destilleriet Springbank. Enda destilleriet i Skottland som har hela produktionskedjan inom företaget från eget odlat korn till buteljeringen De framställer den orökta och trippeldestillerade Hazelburn, den svagt rökta Springbank och den kraftigt rökta Longrow. Det var ju en Society buteljering av Longrow vi provade som destillerades i oktober 2001 och buteljerades 30 mars 2015. Då räknas den som 13 år gammal. Den har först legat 7 år på amerikansk bourbon och sedan 6 år på franska Chardonnayfat. Buteljerades vid fatstyrka (Cask strength) på 56,7 % och det blev endast 366 flaskor totalt.

Av dessa har vi tidigare provat en 7-årig Ledaig buteljerad av Blackadder samt en 10-årig Bourbonlagrad Longrow från Springbank på whiskyresan. De andra destillerierna var nya.